

Bamako: Katarina Höije Beirut: Jenny Gustafsson Belgrad: Christina Wassholm Buenos Aires: Kinga Sandén Istanbul: Tomas Thorén
Kairo: Eva Plesner Köpenhamn: Karin Zillén London: Charlotta Buxton Madrid: Thomas Gustafsson New York: Linda Flood
Paris: Magnus Falkehed Rio de Janeiro: Henrik Brandão Jönsson Rom: Kristina Kappelin Shanghai: Ola Wong Tokyo: Said Karlsson

VÄRLDEN

ANALYS · GIBRALTAR

Bilar i kö i måndags i La Línea de Concepción i Spanien, på väg mot Gibraltar.

FOTO: MARCOS MORENO/AP

Skärpt tonläge i klipptvisten

Ända sedan Storbritannien erövrade Gibraltar för trehundra år sedan har de styrande i Madrid försökt få bort britterna från klippan. Nu har striden om Gibraltar blossat upp ännu en gång.

Den här gången är det osämja om fiskegränser som fått konflikten att hetta till.

Gibraltars myndigheter ansåg att spanska fiskare inkräktade på koloniens fiskevatten och dumpade betongblock med järnrör i vattnet utanför klippan. Spanska myndigheter svarade med att införa tidsödande tullkontroller vid gränsen. Bilister från Costa del Sol som åker in på dagsbesök till Gibraltar tvingas nu vänta upp mot åtta timmar på tillbakavägen.

Därefter har ordkriget trappats upp. Den spanska regeringen hotar nu också med att införa en ny gränsavgift på 50 euro för alla fordon som åker in i eller ut ur Gibraltarområdet.

Eftersom Gibraltar står utanför Schengen finns inga hinder för en avgift. Spanien kräver att betongblocken i havet tas bort, annars införs avgifter i höst. I London är den brittiska regeringen oroad över utvecklingen och har krävt att Spanien lugnar ner sig. Gibraltars lokala regeringschef kallar Spanien för en diktatur.

I grunden handlar alltså Gibraltar konflikten om att centralreger-

Den spanska regeringen hotar nu också med att införa en ny gränsavgift på 50 euro för alla fordon som åker in eller ut ur Gibraltarområdet.

ingen i Madrid vill att Gibraltar ska vara spansk territorium. Konflikten mellan Spanien och Gibraltar blossar därför upp med jämna intervall. Sedan Mariano Rajoy tog över regeringsansvaret för drygt ett och ett halvt år sedan har tonläget snabbt försämrats.

Tar man ett steg tillbaka så kan man också se att konflikten alltid blir hetare när det är kris i Spanien och centralregeringen i Madrid behöver en yttre fiende att enas kring. Det blir dessutom alltid hårdare tongångar när det är en konservativ regering i Madrid.

Om den nya gränsavgiften införs i höst skulle det innebära stora svårigheter för Gibraltar, som är beroende av turism. Men en smidig gräns passage är minst lika viktig för den spanska gränskommunen La Línea som omger Gibraltar. Drygt sextusen spanjorer jobbpendlar varje dag in till kronkolonin. Många av dessa skulle förlora sina jobb.

Spaniens allvarligaste försök i modern tid att få bort britterna från klippan gjordes under Francodiktaturens sista år. Över en natt, den 6 juni 1969, restes då ett högt taggtrådsstängsel runt halvön. Gränsbevakningen skärptes så att ingen kunde komma vare sig till eller från Gibraltar. Vattenledningarna skruvades av, livsmedelsförsändelserna stoppades. Invånarna skulle svältas ut.

Det dröjde sedan till dess att Spanien demokratiserades innan gränsen öppnades. I efterhand kan man konstatera att resultatet av Francos isoleringspolitik fick motsatt effekt. Gibraltarborna gav inte upp och flyttade till England. I stället skapade konflikten en ännu starkare identitet hos invånarna. I de opinionsundersökningar som gjorts de senaste åren brukar 99,99 procent uppge att de vill att Gibraltar ska förbli en brittisk kronkoloni.

MADRID

THOMAS GUSTAFSSON
utland@sydsvenskan.se

Storbritanniens premiärminister David Cameron är irriterad...

... precis som Spaniens premiärminister Mariano Rajoy.

BAKGRUND

Gibraltar

■ Storbritannien intog Gibraltarklippan - strategiskt belägen vid inloppet till Medelhavet - vid spanska tronföljdskriget, och fick området på papper i freden i Utrecht 1713.

■ Spanien har länge krävt att få tillbaka Gibraltar, men Storbritannien vägrar så länge de 30 000 Gibraltarborna inte samtycker. Enligt undersökningar vill invånarna behålla den brittiska överhögheten.

■ Gibraltar har ofta orsakat dispyter mellan de bägge EU-länderna. 2006 ingicks ett avtal mellan Spanien, Storbritannien och Gibraltar, där Spanien förband sig att förenkla gränsovergångarna.

■ När den konservativa regeringen återfick makten i Spanien i december 2011 intog landet en tuffare hållning i Gibraltarfrågan.
Källor: Utrikespolitiska institutet, AFP/TT